

05.12.2023

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1075
Toplantı Tarihi/Sayısı : 23.11.2023/219
Karar Numarası : 2023/856
Başvuran : M. H.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bursa Valiliği (Bursa İl Emniyet Müdürlüğü)
Muhatap Adres : İhsaniye Mah. Beşevler Kavşağı 16130 Nilüfer/Bursa

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın Suriyeli olmasından dolayı polis memurları ve komşuları tarafından ayrımcılığa maruz bırakıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Evinin çevresini görüntüleyen kendisine ait bir kamera sistemi bulunduğunu, 7/8/2021 tarihinde kamera sisteminden evinin çocuk odasına ait penceresinin altında E. G.'nin sigara içtiğini gördüğünü, sigaranın dumanını içeriye üflediği için kendisini uyardığını, aralarında konuşurlarken E. G.'nin annesi K. G. ve kız kardeşi D. H.'nin yanlarına gelerek kendisine hakaret ve tehditlerde bulunduğunu, daha sonra adı geçen kişilerin polise haber vermesi üzerine olay yerine polis memurlarının intikal ettiğini,

b. Polis memurunun kendisine: “Komşular senden şikayetçiler, sen kimsin? Sen Suriyeli mültecinin, memleketimizde oturuyorsun ve kamera sistemi takıyorsun. Hangi ülke için casus olarak çalışıyorsun?” dediğini, polis memuruna kendisiyle bu şekilde konuşma hakkı olmadığını ve kendilerini İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne şikayet edeceğini beyan etmesinin üzerine polis memuru tarafından kimliğinin alınarak evden çıkmasının istendiğini, akabinde polis memurlarının kendisini saygısızca ve hakaretlerde bulunarak polis aracına bindirdiğini, E. G. ve ailesinin de araca bindiğini, araca bindikten sonra hem D. H.'nin hem de polis memurlarının kendisine hakaret ve tehditler savurmaya devam ettiklerini, D. H.'nin, kendisinin video görüntülerini kaydettiğini ve *Whatsapp* uygulaması aracılığıyla bu görüntüleri paylaştığını, itiraz etmesine rağmen polis memurlarının duruma müdahale etmediğini,

c. Polis memurlarının, kendilerini sağlık raporu almak üzere Bursa Şevket Yılmaz Eğitim ve

Araştırma Hastanesine götördüklerini, kendisi ile D. H. ve K. G.'nin sağlık kontrollerinin yapılmasına rağmen E. G.'nin sağlık muayenesinin yapılmadığını, bu duruma itiraz etmesi ve doktorun kaç kişiye sağlık muayenesi yapılacağını sorması üzerine polis memurunun üç kişi dışında sağlık muayenesi olacak kimsenin olmadığını ifade ettiğini, hastane çıkışında araca binerken cep telefonu dokunmatik olduğu için yanlışlıkla cep telefonunun kamerasının açılması nedeniyle cep telefonu ile video kaydı aldığı sanılarak kendisine hakaret edildiğini, araçla Yıldırım Beyazıt Polis Merkezi Amirliğine giderken polis memurunun D. H.'ye aynı sokakta oturanlar arasında başvuran hakkında şikayetçi olmak isteyen başkaları varsa Polis Merkezi Amirliğine gelebileceklerini haber verebileceğini bildirdiğini, D. H.'nin telefonla kendisiyle aynı sokakta oturan başka birisini arayarak “*Polis memuru diyor ki sokakta oturanlara tek tek söyleyin, şikayetçi olmak isteyenler varsa Polis Merkezi Amirliğine gelsinler.*” dediğini, ardından polis memurunun “*Allah’ın izniyle 2 sene sonra Erdoğan seçimde düşer ve hepinizi sınır dışı ederiz.*” dediğini,

ç. Polis Merkez Amirliğinde iken kendisiyle aynı sokakta oturan bir kadının haksız şekilde kendisi hakkında şikayetçi olmak için geldiğini; polis memurlarının konuyu kapatmak istediklerini beyan ettiklerini ve şikayetçi olup olmayacağını sorduklarını, kendisinin ise bulunduğu yerde ifade vermek istemediğini, ancak Bursa İl Emniyet Müdürlüğünde ya da Bursa Cumhuriyet Başsavcılığında ifade verebileceğini beyan ettiğini, polis memurlarının bu talebi dikkate almadıklarını, ifadesinin alınmadığını, avukat talebinin yerine getirilmediğini, kendi kendilerine hazırladıkları ve D. H. ile K. G.'ye imzalattıkları tutanağı kendisinin de imzalamasını talep ettiklerini ancak ilgili tutanağı talep ettiği şekilde İl Emniyet Müdürlüğü ya da Bursa Cumhuriyet Başsavcılığında ifadesi alınmadığı ve avukat desteği almadığı için imzalamadığını,

d. İfade vermemesi üzerine polis memurları tarafından kendisine Cumhuriyet Savcısı'nın talimatına göre hareket edeceklerinin bildirildiğini, on beş dakika sonra kişisel eşyalarının tespitine dair tutanak tutulduğunu ve eşyalarının toplandığını, iki adet cep telefonu ile ilgili ayrı bir tutanak tutulduğunu, kendisinin de ilgili tutanağı imzaladığını ancak tutanağın nüshasının kendisine verilmediğini ve gece nezarethanede alıkonulduğunu, ertesi gün adliyeye götürüldüğünü ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığını, süreç boyunca kendisine eşlik eden polis memurunun karşı tarafı savunurken şahsına kötü davrandığını, alıkonulduğu gece aç ve susuz bırakıldığı ve kendisine kötü davranıldığı için Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına polis memurları hakkında şikayette bulunduğunu, aynı gün bilmediği bir telefon numarası tarafından arandığını ve konuya ilişkin olarak tehdit edildiğini,

e. D. H. ve K. G.'nin 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında Bursa 1. Aile Mahkemesinden tedbir talep ettiğini ve taleplerinin kabul edildiğini, kararın haksız olduğunu ve karara karşı Bursa 2. Aile Mahkemesine itiraz ettiğini,

f. 22/5/2021 tarihinden beri evinin penceresinin altında E. G.'nin oğlunun futbol oynayarak kameraları kırmaya çalıştığını, bir seferinde pencereye maden suyu şişesiyle vurup kaçtıklarını, ancak E. G.'nin konuyla ilgilenmediğini,

g. 4/4/2023 tarihinde Polis Merkezi Amirliğine cep telefonlarını teslim almaya gittiğini, polis memurunun kendisine telefonlardan birini açabildiklerini, diğerini ise açamadıklarını ifade ettiğini, açamadıkları cep telefonunun şahsi telefonu olduğunu ve teslim aldığı normalde şifreli olmamasına rağmen telefonu açmak için şifreyi doğrulamak gerektiğini gördüğünü, dolayısıyla telefonunun formatlanmış olduğunu, bu nedenle ... cüzdanına erişemediğini ve maddi kaybı olduğunu,

h. Eşinin ve çocuklarının markete gitmek dışında evden çıkmadıklarını, kimseye bir zararlarının olmadığını, ırk temelinde ayrımcılığa maruz kaldıklarını iddia etmekte olup gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Yıldırım Beyazıt Polis Merkezi Amirliğinden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın, ikamet ettiği adres nedeniyle kendi sorumluluk bölgeleri kapsamında bulunduğu, komşuları ile aralarında sorunlar yaşanması nedeniyle kendilerine müracaatta bulunulduğu, 15/1/2021-2/4/2023 tarihleri arasında özel hayatın gizliliğini ihlal, mala zarar verme, tehdit, hakaret gibi çeşitli suçlardan dolayı başvuran hakkında işlem yapıldığı ve tahkikat evrakının Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirildiği,

b. 7/8/2021 tarihinde haber merkezinin anonsu üzerine olay yerine giden polis ekibine başvuranın direnmesi ve ekibin cep telefonu ile video görüntülerini kaydetmesi üzerine görev yaptırmamak için direnme ve özel hayatın gizliliğini ihlal suçlarından dolayı hakkında işlem başlatıldığı, işlem neticesinde Bursa Cumhuriyet Başsavcılığının talimatı ile başvuranın gözaltına alındığı, Polis Merkezi Amirliğinde ifade vermek istememesi üzerine Bursa Cumhuriyet Başsavcılığında ifadesinin alındığı,

c. Başvuranın ... marka ... model cep telefonu ile ... marka ... model cep telefonlarının muhafaza altına alındığı, alınan telefonlarla ilgili Bursa 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 2021/... değişik iş sayılı kararı ile inceleme kararı alındığı, alınan karar neticesinde cep telefonlarının Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğüne gönderildiği ve Müdürlük tarafından telefonlar üzerinde inceleme yapıldığı, incelenen telefonlardan ... marka olanının imaj ve çıkarımlarının taraflarınca incelendiği, marka olan telefonun şifresi bulunduğu için incelenemediği, akabinde dijital materyallerin başvurana teslim edildiği,

ç. Başvuranın 7/8/2021 tarihinde saat 02:00'de nezarethaneye giriş yaptığı, 8/8/2021'de 12:00'de ise nezarethaneden çıkış yaptığı, başvuranın nezarethanede bulunduğu süre içerisinde rutin işlemler yapıldığı, nezarethanede kalan kişilerin 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği hükümleri kapsamında yemek ihtiyaçlarının karşılandığı,

d. Kanun ve yönetmelikler doğrultusunda hareket edildiği ve kimseye ayrımcılık yapılmadığı, nitekim başvuranın Polis Merkezi Amirliğinde ayrımcılığa ve kötü muameleye maruz kaldığına dair

herhangi bir şikayetin ve müracaatının bulunmadığının tespit edildiği, nezarethanelerin Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından rutin olarak kontrol edildiği ve başvuranın iddialarının asılsız olduğu belirtilmiş olup konuya ilişkin belgeler Kurumumuza iletilmiştir.

4. Başvurandan muhatabın yazısına ilişkin görüş istenilmiş olup başvuran tarafından süresi içinde Kurumumuza görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)"

6. Anayasa'nın "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

7. Anayasa'nın "*Mahkemelerin bağımsızlığı*" başlıklı 138'inci maddesi şöyledir:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendi şöyledir:

"d) Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi ifade eder."

9. 6701 sayılı Kanun'un "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet,

doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (...)
(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

10. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık”

11. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.”

12. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

13. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” kenar başlıklı 17’nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca: “Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.” Aynı maddenin dokuzuncu fıkrasına göre ise: “İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

14. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’ıncı maddesine göre: “Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

15. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası: "*Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden, 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden ırk temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmıştır.

16. Başvuran ilk olarak Suriyeli olmasından ötürü; D. H., E. ve K. G. tarafından hakaret ve tehditlere maruz bırakıldığını, ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde "*Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.*" hükmü yer almakta olup adı geçen kişiler tarafından başvurana karşı yöneltilmiş olduğu iddia olunan eylemler ilgili düzenleme uyarınca hizmet sunumu kapsamında değerlendirilemeyeceğinden başvuranın adı geçen gerçek kişilere ilişkin mezkûr iddialarının esastan incelenemeyeceği kanaatine varılmıştır.

17. Başvuran ikinci olarak D. H. ve K. G.'nin talepleri sonucunda 6284 sayılı Kanun çerçevesinde Bursa 1. Aile Mahkemesi tarafından verilen tedbir kararının hukuka aykırı olduğunu iddia etmektedir. Anayasa'nın 9'uncu maddesinde yargı yetkisinin, bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı, 138'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı düzenlenmiştir. Nitekim 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı öngörülmüştür. Bu kapsamda, başvuranın Bursa 1. Aile Mahkemesi tarafından verilen tedbir kararının hukuka aykırı olduğuna yönelik iddiasının yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olup kabul edilmez olduğu ve esastan incelenemeyeceği anlaşılmıştır.

18. Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde; başvuranın, Suriyeli olmasından ötürü polis memurlarının kendisine ayrımcılık içeren muamele uyguladığı, bu kapsamda hakaret ve tehdit ettiği, nezarethanede aç ve susuz bıraktığı, cep telefonunun formatlandığı ve ... cüzdanının kaybolması suretiyle maddi zarara uğratıldığının iddia edildiği, 6701 sayılı Kanun'un "*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma*

başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.” hükmünü havi 17'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Kurumumuza başvuru yapılmadan önce 04.04.2023 tarihinde başvuranın Polis Merkezi Amirliğine gittiği ve ilgili tarafa başvuru koşullunun başvuran tarafından yerine getirildiği sonucuna varılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde, başvurunun bu açıdan esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

19. Muhatap tarafından; başvuranın bilgilerinin de içinde yer aldığı nezarethaneye alınanların kaydına ait defter, tahkikat evrakı, adli kolluk cumhuriyet savcısı görüşme tutanağı, Polis Merkezi Amirliğinde polis memurları tarafından imzalanan genel tutanak, şikayetçilerin ifade tutanakları, başvuranın imzadan imtina ettiği şüpheli ifade tutanağı, adli rapor formu, yakalama ve gözaltına alma tutanağı şüpheli ve sanık hakları formu, yakınlarına haber verme tutanağı, üst arama tutanağı, muhafaza altına alma tutanağı, imaj alma tutanağı, dijital materyal inceleme tutanağı Kurumumuza sunulmuştur.

20. Polis memurlarınca imzalanan genel tutanakta; komşular arası tartışma anonsunun üzerine olay yerine intikal edildiği, D. H. ve K. G. tarafından başvuranın sürekli olarak kendilerine hakaret ettiği, evinin etrafına kamera sistemi kurduğu, evin etrafında çocuklar oyun oynadıkları zaman çocuklara ve ailelerine rahatsızlık verdiği, tehdit ve hakarete bulunduğu, özel hayatın gizliliğini ihlal suçunun olduğu hususlarının iddia edildiği, iddialar üzerine başvuranın dairesinin kapı ziline basıldığı, konunun anlatılmasının üzerine başvuran tarafından: *“Bana böyle davranamazsınız, böyle uyarılarda bulunmaya hakkınız yok, siz kim oluyorsunuz da benim kapıma gelip beni rahatsız ediyorsunuz, sizi Ankara'ya giderek şikayet edeceğim.”* ifadelerinin sarf edildiği, ifadelerin üzerine başvuranın polis aracına alınarak Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi aracılığıyla aranan şahıslardan olup olmadığının kontrol edildiği ve aranan şahıslardan olmadığının öğrenildiği, yapılan üst aramasında bir suç unsuruna rastlanılmadığı, ardından tarafların sağlık kontrollerinin yapılması için hastaneye götürüldükleri, bu esnada başvuran tarafından polis görevlilerinin izinsiz olarak cep telefonu ile video görüntülerinin kaydedildiğinin anlaşılması üzerine görüntülerinin neden kaydedildiğinin sorulduğu, başvuranın *“Bu görüntüler ile sizi Ankara'ya gidip şikayet edeceğim, o zaman görürsünüz.”* ifadesi üzerine kendisine söz konusu eylemin özel hayatın gizliliğini ihlal suçu kapsamına girdiğinin belirtildiği, başvuranın cep telefonunu kendi rızası ile incelenmesi için polis memurlarına teslim ettiği ifade edilmiştir. İmaj alma tutanağında ise adli bilişim personeli tarafından; ... marka ... model cep telefonunu kullanmak için kullanıcı şifresinin doğrulanması gerektiğinden ve mevcut adli bilişim uygulamaları çerçevesinde şifreyi kırmak mümkün olmadığından imaj alma işleminin gerçekleştirilemediği ifade edilmiştir.

21. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelere göre herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden eşit bir şekilde yararlanma; ayrımcılığın her türüne, şiddet ve taciz uygulamalarına karşı korunma hakkına sahiptir. Bu bağlamda İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin 2'nci maddesi: *“Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi*

herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, bu bildirmede belirtilen bütün hak ve özgürlüklere sahiptir.” hükmünü haizdir.

22. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesine göre: *“Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”* Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48).

23. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması, ayrımcılık kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan makul şüphe bırakmayacak bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98- 43579/98, 6/7/2005, para. 147). AİHM, bir başvuranın farklı bir muameleyle maruz kaldığını en azından delil başlangıcı olarak adlandırılabilir bazı delillerle ortaya koyduğu durumda bu farklı muamelelerin yapıp yapılmadığının ya da haklı olup olmadığının ispatlanmasının karşı tarafa ait olacağını belirtmektedir (AİHM, *Chassagnou ve Diğerleri/Fransa*, B. No: 25088/94- 28331/95-28443/95, 29/4/1999, para. 91-92).

24. Anayasa Mahkemesi (AYM) tarafından da ihlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular da açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğüne başvurana ait olmasına rağmen başvuru tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, *Muhittin KAYA*, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, para. 32).

25. İspat yüküyle ilgili olarak, 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde de: *“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”* hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede, Kuruma yapılan başvurularda ispat yükünün yer değiştirmesi için başvuranın iddiasının gerçekliğine dair kuvvetli emareler ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerekmektedir.

26. Başvuru kapsamında sunulan tüm bilgi ve belgeler incelendiğinde; başvuranın polis memurlarına direndiği, izinsiz olarak görüntülerini kayda aldığı, hakkında birden fazla suçtan soruşturma yürütüldüğü belge ve tutanaklar yoluyla anlaşılabilir, bununla beraber başvuranın ırk temelinde ayrımcı muameleyle maruz kaldığına ilişkin iddialarını hukuki ya da fiili delillerle desteklemediği, herhangi bir delil başlangıcı da sunmadığı ve iddiaların somutlaştırılmadığı, dolayısıyla ispat yükünü karşı tarafa

geçiremediği anlaşılmıştır. Açıklanan tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde ırk temelinde eşitlik ilkesi ile ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Bařvuruda AYRIMCILIK YASAğI İHLALİ YAPILMADIđINA,

B. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

bařvurulabileceđine,

23/11/2023 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Bařkan

e-imzalıdır

Av. Aliřan TİRYAKİ
II. Bařkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

nal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOđLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi